

Creativiteit delen

Delen = vermenigvuldigen is. Dat geldt ongetwijfeld voor creativiteit, waarbij u door de opmerkingen van anderen buiten uw eigen gedachtewereld kunt treden en tot nieuwe combinaties wordt geïnspireerd. Hoe gaat u om met het delen van uw ideeën?

Voor uitvinders zijn licenties een veel gebruikte vorm van inkomen. Licenties komen in veel verschillende vormen voor en zijn er niet alleen voor tastbare producten, maar ook voor abstracte en/of artistieke producten.

Daarnaast zien we dat er een deeleconomie ontstaat, waardoor objecten, maar ook ideeën (en creativiteit) steeds meer gratis gedeeld worden. In een aantal vormen van het delen van creativiteit is het vrijwel onmogelijk om nog aanspraak te maken op individueel intellectueel eigendom.

Brainstorm

Misschien de bekendste vorm van delen van creativiteit is de brainstorm, waarbij in één ronde wordt gezocht naar zoveel mogelijk associaties over een specifiek onderwerp. Hierbij geldt: Niets is te gek en er wordt niet inhoudelijk ingegaan op de inbreng van een ander. In de tweede ronde worden de losse delen geclusterd en wordt gekeken welk cluster kansrijk is en hoe dat kan worden uitgewerkt. NOVU biedt deze dienst aan aan organisaties, waarbij de deelnemers een onkostenvergoeding krijgen, maar ook een verklaring tekenen dat zij gedurende een aantal jaren zelf geen vinding op dat terrein op de markt brengen.

Hackathon

Een specifieke vorm van het delen van creativiteit is de hackathon. Hierbij werkt een groep mensen een aaneengesloten periode van bijv. 24 uur aan het bedenken van oplossingen voor een complex probleem. Door de beperkte, aaneengesloten tijd en de samenstelling van de groep wordt snel naar een oplossing gezocht, waardoor deze oplossingen op actie gericht zijn.

Softwarelicenties

Bij softwarelicenties wordt onderscheid ge-

maakt tussen propriëtaire software, waarbij de broncode niet beschikbaar is en vormen waarbij de broncode wel beschikbaar is. Bij propriëtaire software wordt het vaakst gewoon met commerciële gebruikersovereenkomsten gewerkt, waarbij de klant betaalt voor het gebruik onder bepaalde voorwaarden. Daarnaast zijn er vormen waarbij (een deel van) de software gratis gebruikt kan worden, zoals freeware (helemaal gratis), shareware (freeware met restricties, zoals bijv. betalen na een proefperiode), crippleware, donationware, enz.

Broncode beschikbaar

Bij het ontwikkelen van software zien we ook vaak dat de broncode wel beschikbaar wordt gesteld en aan de gebruikers wordt gevraagd om deze te verbeteren. De beloning is dan vooral de erkenning als jouw bijdrage gewaardeerd wordt.

Creative Commons

Een vorm van bescherming van creativiteit die specifiek voor verschillende vormen van auteursrecht geldt zijn de Creative Commons-licenties. Met een Creative Commons-licentie geef je aan onder welke voorwaarde anderen jouw werk gratis mogen gebruiken. Deze licenties zijn vooral interessant voor auteurs, kunstenaars, wetenschappers en andere creatieve makers waarbij er geen intentie is om geld te verdienen of wanneer er geld verdiend wordt met een dienst in plaats van een product. De licenties zijn afdwingbaar in de rechtbank en kennen 4 onderdelen die gecombineerd kunnen worden tot 6 licenties.

Daarnaast bestaan de CCO publieke domein dedicatie en de Public Domain Mark, waarmee de maker aangeeft af te zien van auteursrecht of dat het om een werk gaat waarop geen auteursrecht meer rust.

Op <https://creativecommons.nl/uitleg/> vinden we de volgende uitleg: Dit zijn de vier bouwstenen van de licenties:

Naamsvermelding

Je staat anderen toe om het werk waar jij auteursrecht op hebt te kopiëren, distribueren, vertonen, en op te voeren, en om afgeleid materiaal te maken dat op jouw werk gebaseerd is – maar uitsluitend als jij vermeld wordt als maker.

Niet-commercieel

Anderen mogen je werk kopiëren, vertonen, distribueren en opvoeren, alsmede materiaal wat op jouw werk gebaseerd is, mits niet voor commerciële doeleinden.

Geen Afgeleide Werken

Anderen mogen je werk kopiëren, distribueren, vertonen en opvoeren mits het werk in de originele staat blijft. Het is niet toegestaan dat anderen jouw werk gebruiken als basis voor nieuw materiaal.

Gelijk Delen

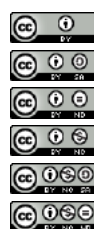
Je staat anderen toe om van jouw werk afgeleid materiaal te maken onder de voorwaarde dat zij het onder dezelfde licentie vrijgeven als het originele werk.

De Naamsvermelding voorwaarde is een verplicht onderdeel van elke licentie en Gelijk Delen en Geen Afgeleide Werken zijn niet-compatibel in eenzelfde licentie. Hierdoor zijn er uiteindelijk zes verschillende combinaties mogelijk.

Conclusie

Bij creatieve producties is het niet altijd nodig om gebruik te maken van het auteursrecht. Bij open source en bij het gebruik van Creative Commons-licenties geef je je werk gratis weg. Je kan natuurlijk je werk wel omzetten in een dienst. Bijvoorbeeld door betaald te krijgen om te fotograferen in plaats van betaald krijgen voor elke kopie van een foto.

Met dank aan Maarten Zeinstra van Kennisland.

	Naamsvermelding	Niet Commercieel	Geen Afgeleide Werken	Gelijk Delen
CC BY				
CC BY-SA				
CC BY-ND				
CC BY-NC				
CC BY-NC-SA				
BY-NC-ND				